

EUSKAL IDAZLE BAT ZORIONDUNEN ARTEAN

Oraintsu irakurri dogun barri batek poztu egin gaitu euskal kulturaren arduetan sartuta gabiltzanak.

Au da. Antonio Amundarain'en zoriondun autortza, santutasun bideko auzia, aurreratua dala.

Ain zuzen berrogei urte bete dira il zanetik.

Elduaie'n go Sales baserrian jaio zan Antonio Amundarain eta Garmendia 1885 urtean eta Madrid'en il 1954-n.

Euskal idazle, antzerkigille eta musikalari be izan zan.

"Andra Mari bitartez Jesus'ekiko Alkartea" sortu eban 1925 urteko Kandelari egunean, baiña bere alkarte orren zuzendaritzak eta aitatasunak ez eutsan kendu adorerik bere euskal zaletasunari eusteko.

Zumaraga'n eta Donosti'n igaro zitun egunik geienak, bere abade zeregiñetan.

Gizon apala, irribarretsua, iñoren mesedean bere indarrak erabiltzen oitua. Esaten dana, ikusiaz batera ontasuna zabaldu eta iragarten ekiana.

Eta on-bidez, euskal antzertia be txairo erabilten jakin ebana.

1913 urtean santu eutsen lenengo lana: "Bertan goxo", umorez betea. Urte orretan Tolosa'n Euskal jaiak ospatu ziran eta oitura zanez ainbat eratako euskal leiaketak iragarri ziran.

Jai orreitako leiaketetara lan ugari agertu ziran, eta sarituak oneitakuak izan:

Izan J. Aierbe'ri, E. Urroz'ek erderaz idatzitako Tolosa'ko Historiaren Bildurra euskeratzeagaitik.

Beste sari bat I. Lopez Mendizabal'eri, "Euskerazko amalaudunak eta amalaukuak" zelakoak egin izan diran

eta egin bear litzakezan, gaiean. Amalaukoak, erederaz sonetoak deitzen dirala gogoratu.

Sari bi egon ziran baita beste gaietan. Eta antzerki saillean Amundarain'en "Bertan goxo" orrek lortu eban saria eta beste bat Jose Garzia Goldaraz'en "Zintzotasuna" lanak. Iru ekitaldikoak ziran lan oneik.

Geroago Donosti'ko Udaleko Euskal Iztundeak'ek eratu eban 1920 urtean sariketa bat eta an sari irabazle izan zan Amundarain'en "Egin zak on" ekitaldi bikoa. Emakume utsak sartzen dira lan onetan. Lan au Donosti'n antzeztu zan 1921 urteko Aratuzte jaietan.

Esan bear da lenengo saria utsik geratu zala baiña beste bi emon zirala eta Antonio Labaien'ek eta Amundarain'ek lortu zituela biok.

1921 urtean Donosti'n bertan Zirt zart" bakarrizketa saritu eutsen.

Onen ondoren "Uste diñat" izenekoa idatzi eban. Ainbat tokitan eta ainbat aldiz gerra aurrean antzeztutako lana, bai Gipuzkoa'n eta bai Bizkaia'n oso atsegin eta barragarria zalako.

Onez gain 1930 urtean Euskal Iztundeak zabaldutako leiaketan, bere "Lore bat loietan" lana, iru ekintzetakoa izan zan irabazle, eta beragaz batean Labaien'en beste bat. Sei lan agertu ziran.

Amundarain'en euskera gipuzkera errikoia izan zan, erraza, atsegiña eta gaur beti gertaten ez dana, euskeraz asmatu eta pentsatua.

Beraz euskal idazleak zorionsu itxiten gaitu santuen artean euskal idazle bat euki geinkela jakiteak.

A. ZUBIKARAI

BARREA TA ZENTZUNA

Bere buruai aundi, iñorenai txiki deritxon zenbait kritikari ba da mundu zabalean...

Euskeraren arloan jigante gutxi ditugu; baiña, etzaigu aleren bat palta. Ta Euskeraren berri zakonetik jakin nai duten orok, jigante oien bizkarrera igo bearko.

Nai ta nai ez.

Aitaren bizkar gaiñean eserita dagoen umeak:

—Aita, zu atzeratua zaude. Zuk baiño ar bat lur geiago ikusten dut nik. Zu baiño geiago naiz...

—Bai, bai... Geiagoko ar ori nere bizkarretik dakuzula

ez al zera konturatzen? Ni nire azpitik ez ba'nitz, ez ukek ik ezta zatorraren zulorik ere ikusiko...

Mendi gaillurretik begira, ez degu gure oiñazpian zapaltzen degun mendirik ikusi nai.

Orrelako itsumenik konpreni lezake gizonak? Zerk lausotzen digu begi-bista? Zudur aurretik barbantzu-purea baiño itxiagoko laiño itxia daukagu.

Gorrena? Entzun nai ez duena.

Itsuen? Ikusi nai ez duena.

— "Zure begia garbi ba'dago, zure gorputz guzia argi egongo da... Begi zikiñak gorputz guzia zikintzen du..."